

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

SE PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

Oseriă garmondă 6 ct. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancați nu se primesc. — Manuscrisurile nu se retrămit.

ANULU L.

N° 67.

Mercuri, 25 Martie (6 Aprilie).

1887.

Din cauza S-tei serbători de mâne diarul nu va apăre până Joi sêra.

NOU ABONAMENTU la „GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu 1 Aprilie 1887 st. v., se va începe un nou abonamentu pe trimumilă Aprilie, Maiu și Iunie. la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețulu abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
pe trei luni 3 fl.	pe trei luni 10 franci
„ șese „ 6 „	„ șese „ 20 „
„ unu anu 12 „	„ unu anu 40 „

Abonarea se pôte face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de pân'acum li-se recomandă a însemna pe cuponul numărul fâșiei sub care au primitu diarul.

Domnii cari se voru abonă din nou se binevoescă a scrie adresa lămurită și a arêta și posta ultimă.

Brașovă, 24 Martie 1887.

Astăzi voim să împărțim cetitorilor noștri cuprinsul unor articuli interesanți, ce au apărut zilele aceste în diarul partidei naționale săsesci din Ardealu „Siebenbürgisch deutsches Tagblatt“ asupra „programului naționalu săsescu.“

Era timpul ca și Sașii să-și pună odată cestiunea: de unde amu pornit și unde voim să mergem?

„Sieb. d. Tagblatt“ începe ciclul articuli- lor săi prin a mărturisi, că Sașii din Ardealu au perdut de mult speranța și încrederea, că deputații lor ar pute să jöce în dieta din Peșta vr'unu rol hotărîtor; dér, dice, ei cu tôte astea voru esereca o influință asupra sörtei poporului săsescu, întru câtu adecă nu pôte fi indiferent pentru elu, decât ceea ce se decide în dieta ungară se întempla cu séu fär' de consêmțem- tul lui.

Vorbind despre atitudinea politică a Sașilor din cei douăzeci de ani din urmă. „S. d. Tagblatt“ găsesce, că mai ales la începutu atitudinea lor a fost în multe privințe șovăitoare și pipăitoare.

„Amu făcutu“, dice organulu săsescu, „asemenea străinului, care a intrat cu precauțiune în casa vechiului adversar. care pretindea, că a uitat tötă mânia, și numai după ce vedurăm, că sciindu-ne acum în casa sa, a început să ne maltrateze, ne puserăm în stare de apărare.“

Când s'a ivit în dieta dela Clușiu din 1866, cestiunea uniunii Ardélului cu Ungaria, cercurile săsesci nu erau entusiasmte pentru această cestiune. Și de ce se se fi și însufletit? Incă la finea seculului trecut Brașovenii cunoscă la o asemenea ocaziune adevărata stare a lucrurilor, arătându, că dintre o sută de puncte, ce se potriveșc pentru Ungaria, nici de ce nu se potriveșc pentru Ardél, ér din aceste abia unul pentru fundul regiu și că decât se unesc două țeri, cea mai mică perde întodéuna.

„Pe atunci — continuă „Tagbl.“ — erau în sinul națiunei săsesci două curente, amândou reprezentate în dieta din Clușiu, cari erau principalu deosebite, dér avéu aceleași postulate faprice. Amândou voiau: conservarea existenței naționale, susținerea uniunii noastre municipale, limba germană în oficiu și la tribunale, autonomiă în biserică și în scólă. Numai asupra modului, cum s'ar puté tôte aceste mai bine asigura și apêra, opiniunile erau diferite. Majoritatea deputaților sași voia să se încheie unu tractat de stat între Ungaria și Transilvania, spre a avé garanțiile necesare pentru observarea

postulatelor din Peșta să creze legea, ce va avé să înlocuiască acestu pactu fundamental, care însé ca o lege fundamentală se nu mai fiă supusă maiorității schimbătoare a parlamentului, decât avea să și concedă, ce se pretindea.“

Și maioritatea dietei din Clușiu era de această părere, și „S. d. Tagblatt“ e de părere, că ea a și voit să dea garanții tari și ca dovadă citeză o espectorare iesuitică a președintelui celei diete Kemeny, care asigura pe Sași că municipiul lor va rămâne intact și după uniune și că puindu-se sub scutul Ungariei, acesta va apêra drepturile lor.

„Sașii au voit să li se dea garanții pentru existența lor națională,“ esclamă „Tagblatt“, „dér câtu de justificate au fost îndoielile lor în dreptatea și echitatea dietei unguresci față cu cestiunea săsescă, acesta au dovedit'o anii următori într'unu mod, ce face pe om să se cutremure!“

După această introducere, ce conține nise mărturisiri destul de elocvente, foia săsescă din Sibiu arată prin câte desamăgiri și suferințe au trecut Sașii din Ardél dela 1865 încöce, ilustrându totodată și urmările funeste ale seisiunii politice din sinul națiunei săsesci.

Ne oprim pentru ađi aici, rezervându-ne a resuma cu altă ocaziune și cuprinsul acestei părți a memoraiilor articuli.

Cetind mărturisirile organului partidei naționale săsesci din Sibiu amu primit impresiunea, că în adevêr este aici momentul, merită a justifica pe deplin părerea acelora, sași și ne-sași, cari au pređis înainte cu douăzeci de ani, că corabia naționalității săsesci eșind din portul apêrătoru alu autonomiei Ardélului, va rătăci fără compas pe întinsul mării isbită în dreapta și'n stânga de valurile furioșe, ce amenință a-o înghiți ađi, mâne cu totul!

Misiunea d-lui Stoilow.

Cătră „Daily News“ se telegrafeză din Viena asupra misunii lui Stoilow, că ministrulu de justițiă bulgară, care va sta în Viena 8—10 zile, a întreprins numai o călătorie de orientare, mai ales spre a se convinge, decât există aranjamente între Austria și Rusia cu privire la Bulgaria și ce importanță ar avea ele pentru viitorul Bulgariei. Apoi d. Stoilow va arêta bărbaiilor de stat, cu care va convorbi, că guvernul bulgaru nu e în stare a corêspunde statului unor puteri de a aștepta și a nu întreprinde nimic.

Față cu dispoziția țerii, guvernul din Sofia e nevoit să convöce câtu mai curêndu Sobrania și a-i propune o soluțiune. Tendințele guvernului sunt de a cere dela Sobrania o prelungire a puterilor regenței pentru trei ani. Dér decât nu va fi cu puțință a obține asentimentul puterilor, atunci va trebui să se procedă la alegerea definitivă a unui prinț.

Însé această soluțiune ar întâmpina și în Bulgaria cele mai mari dificultăți, deöce în poporația și în oștire există o mișcare prea mare în favörea realegerii prințului de Battenberg, contra căreia sunt cele mai multe puteri. Această mișcare a crescut mai în timpul din urmă de când s'a întemeiat liga patriotică. Din tôte orașele sosesc petițiuni în favörea acestei realegeri și guvernul nu e în stare a pune stavilă mișcării. D. Stoilow se va duce apoi la Berlinu, pôte și la Stockholmu, de öre-ce guvernul bulgaru a aflat, că prințul Oskar de Svedia ar puté fi unu candidat pe tron. pe care l'ar agreea cele mai multe puteri.

SCRILE DILEI.

Diarele unguresci din Clușiu se plângu contra preoților români, despre cari susțin că de unu timp îndelungat își continuă opera de valahisare, care nu numai că este „perfidă,“ dér tot'odată și „ilegală.“ Acești „popi valahi,“ în tötă Transilvania, dér mai vêtos în

Cămpia ar avé obiceiul de a boteza în lipsa de preoț maghiari pe copiii maghiari de confesiunea catolică, reformată și unitară, și după ce-i boteză îi inseriu în matriculele românesci, dându-le adeseori chiar și nume românesci, cum d. e. Mihailu în locu de Mihaly. În fața acestei „valahisări forțate“, „Ellenzék“ întreabă: unde sunt solgăbirii, notarii și vicespanii? Ce fac ei de suferu una ca acesta? — Măcaru de ar fi harnici popii noștri să-i valahiseze și pe cei dela „Ellenzék“, căcl döră atunci s'ar mai slăbi puțin dușmănia de mörte, ce-o nutresc în inima lor contra preoțimei române. Dér și în casul contrar fiă asigurați, că preoții noștri nu se temu nicidecum de dușmănia lor, căcl știu bine cu cine au de a face și ce se dea pe vorbele lor!

—x—

Se anunță din Peșta, că ministrulu de comerčiu contele Szechenyi a plecatu Duminecă la Viena pe scurt timp. Căcltoria ministrului, se asigură, stă în legătură cu negocierile pentru încheierea convenției comerciale cu România; contele Szechenyi însé nu va conferi cu delegații guvernului român, ci cu ministrulu de externe și cu ministrulu de comerčiu austriacu.

—x—

La stăruința zelosului parochu din Codlea, d-lu Iosif Comănescu, se va înființa și acolo o societate de împrumut și păstrare numită „Prevederea.“

—x—

Deputații unguri, cari aspiră la rangul de oficeri la glöte, au și făcutu cursul lor pentru acestu scop. Duminecă s'au și intrunît la unu banchetu, la care a luat parte și ministrulu honveđilor Fejervary.

—x—

Au fost numiți ca capelani militari în rezervă următorii: Stefanu Popa, preot gr. cat. din archidieceșă; Alexandru Mărișanu și Petru Chereșteșu, ambii preoți gr. cat. din diecesa Gherlei; Ioanu Olariu, preot gr. or. din archidieceșă Sibiuului; Andr. Sorban, preot rom. cat. din diecesa rom. cat. a Ardélului. Ca preot evang. cl. 2 în rezervă fu numit Antonu Peter, preot evang. din Ardél.

—x—

Instrucțiunea atentatului comis asupra d-lui Mantov se urmêză cu multă activitate. Pe lângă cei doi făptuitori materiali, s'au mai arestat, dice „Rêsboiulu“, alți cinci refugiați bulgari și o femeie, bănuți ca complici.

—x—

Zilele aceste și-au serbatu stenografi dietei din Peșta a 25-a aniversare de când s'a înființat biurulu lor, după inaugurarea constituționalismului în anii 1860.

—x—

Advocatului Iosif Mayer din Brașov i s'a conferit, la propunerea ministrului reg. ung. pe lângă curtea imperială, titlul de consilier regesc, fără taxe, în recunoscerea meritelor sale câștigate pe têremul afacerilor publice.“

—x—

Metropolia din Iași se va sfinți la 23 Aprilie viitoru. Cu această ocaziune, orașul Iași va primi înalta vizită a Suveranilor, cum și a I. P. S. S. Metropolitului-Primat și altor persoane notabile. Comitetul de restaurare își dă silințele cele mai laudabile, dice „Liberalulu“, pentru a face tôte pregătirile necesare atât în interiorul bisericei, unde totul este apröpe terminat, cât și în ceea ce priveșce esteriorul, unde se facu plantațiuni de brad pe terasamentul nivelat din prejurul sfântului lăcaș.

—x—

Unu atentat, analogu cu cel din Bucuresci, s'a comis și la Rusciucu asupra căpitanului, care a presidat tribunalul marțialu când cu osândirea la mörte a celor 9 rêsculați. Căpitanul e grav rănit și Dr. Severeanu a fost chemat să-l cerceteze.

—x—

Mâne, Mercuri, în 6 Aprilie st. n. va da o reprezentățiune în sala otelului Nr. 1 de aici prestidigitatorulu, artistu de curte alu Maj. Sale Șahului Persiei, Ghulam Hussein Chan. Producțiunea va fi împărțită în trei serii. Începutul la 8 öre sêra.

Suntă vre-o două săptămâni, de când am primită din D. Săn-Mărtin următoarea corespondență:

De pe Târnava mică, în 16 Martie 1887.

În corespondența „Suferințele Românilor de pe Târnava mică” — apărută în Nr. 44 c. al. prețuitului d-vostre diar, între altele se dice, „că la balul dat în favoarea Kultur-egyletului în D. Săn-Mărtin — centrul comitatului Târnavei mici — a luat parte și un anglo-italian (oficial) român” —

D-lă corespondente însă -- fiindă tocmai de pe sate — nu a fostă bine înținată când dize „că a luat parte și un anglo-italian (oficial) român” — pentru că bine este știut, și cu atâtă mai bine trebuie să știe d-lă corespondentă, că unul ce aparține acestui comitat, că în comitatul Târnavei-mici nici mai puțină dără nici mai multă decâtă ună singur română este anglo-italian, și adică președintele sedrii orfanale, și de aceea foarte bine făcea, decă spunea „că la balul dat în D. Săn-Mărtin — centrul comitatului — în favoarea Kultur-egyletului, a luat parte și președintele clubului național român al acestui cerc, avocatul Vasile Zehan, executorele de judecătoria Boilla Zaharias și un copilandru, diurnistul Csuchina Simonă, prin urmare nici un anglo-italian decâtă toți numai fii născuți din opineă română!

Acăsta voescă pentru aceea a vă aduce la cunoștință, pentru că onoratul public cetitor al prețuitului d-vostre diar din cari foarte mulți voră cunoște împrejurările noastre de prin D. Săn-Mărtin, să nu vină a bănuși pe acelă unică venerabilă anglo-italiană, a cărei trecut și prezentă nici odată nu a dată cea mai mică bănușă, că nu este unul, dintre cei mai zeloși și destinși Români. —i. —r.

Ni-a venită foarte greu să publicămă acăsta corespondență, pentru că cunoșteamă mai dinainte pe d-lă avocat Vasile Zehan din D. Săn-Mărtin, ca pe un bărbat demn de încredere și zelos în afacerile naționale. Nu de multă ne creșurămă datoră a-lă lua în apărare în contra afirmărilor unui corespondent, care trăgea la îndoieală firmitatea caracterului său național românesc.

Prea multe plângeră primirămă însă în timpul din urmă asupra atitudinii naționale a d-lui Zehan, care, ni se spune, nu mai este celă ce a fostă și a începută să confunde interesele chibăreței sale de avocat cu interesele naționale, ce trebuie să le reprezinte independentă de orice înjurare și cu cugetă curat, decă voescă să fiă omul de încredere al Românilor din comitatul Târnavei mici.

D. Zehan este președintele clubului alegătorilor români de partida națională din Săn-Mărtin. Îl rugămă cu totă sinceritatea să ne spună d-sa, care trebuie să știe ce datoră națiunii sale ună fiu credincios al ei: este bine, este folositor, este admisibil, este compatibil cu demnitatea unui conducător al Românilor, ca să illustreze cu persona și cu concursul său balurile și bancheturile Kultur-egyletului unghuresc? Nu crede d-sa, că făcendă totuși acăsta — numai cercetămă din care cauză — este o cesiune de onore pentru dânsul, d'a nu mai sta nici un moment în fruntea clubului electoral român din Săn-Mărtin?

FOILETONU.

O noapte între sfinți.

(Amintire din Joia Pascaloră)

(Urmare.)

Cocoșii cântau de meșul nopții.

Casele omenilor erau cufundate în tăcere, copii își ascuseseră capul în perine, mamele proptiseră ușile caselor, tinerii își aflaseră adăpostul prin ieslele grajdurilor și somnul își întinse aripele sale peste totă suflarea.

Numai în casa din capul satului se mai dărea o slabă lumină. În dreapta acestei case se afla săntirumul bisericii, în stânga îngropătorea, ăr la spatele ei se ridicau nisele surpătură urite de pământ galbenă arinosă.

Era casa preoțescă. Ai-ă locuia mamă-mea. Tatălă meu, preotul, părăsise casa noastră, alegendă și un altă lăcașă mai fericit: în săntirumul dela dreapta. Numai cu câteva zile mai înainte îl petrecuserăm la morment. Rămaserăm în grija mamei șapte copii orfan, toți minoreni, între cari eu eram celă mai mic.

Nu mai avea acum nefericita mea mamă altă mângâiere, decâtă speranța în Dumnezeu și în viitorul nostru, la care se gândea neincetat. Era cu inima sfă-

Epistolă deschisă

Dămnei *Hermine Popoviciu Desseanu*, presidentă interimală a Reuniunii femeilor române din Arad și provincia.

în Arad.

Statutele Reuniunii fiindă deja aprobate din Noemvre anulă trecut, subsemnatele femei române din Arad și provincia, exprimându-ne și pe acăsta cale dorința de a ne face membre și de a vedă Reuniunea constituită, Vă poftimă respectuosă ca să binevoiți fără amănare a face dispozițiuni pentru înscrierea de membre și a convoca *adunarea generală constituantă* a Reuniunii:

Maria Nicoră, Iulia Șandoră, Iulia Srb, Elisa Stănescu, Ana Dogariu, Gabriela Ionescu, Letiția Oncu, Livia Vuia, Rosa Telescu, Melania Papp, Barbara Antonescu, Teresia Magdu, Elena Nicodimovici, v. d. Lioba Popoviciu, Ernestina Gergureviciu, Iuliana Florescu, Sofia Florescu, Iulia Dogariu, Maria Popoviciu, Elena Tolcană, Adela Olteanu, Ana Costa, Marta Savonescu, Lucreția Savonescu, Iulia Florescu, Sabina Mironă, Emilia Popovici, Elena Rubinescu, Elena Anciu, Sofia Lupșaiu, Ana Dimitrescu, Lila Molnar, Iuliana Birdeau, Lucreția Birdeau, Maria Russu, Eufrosina Serbă, Zenovia Frușia, Cornelia Frușia, Olga Possertă, Maria Germană, Elena Paulă, Maria Borlodană, Rosa Borlodană, Ana Borlodană, Marta Vuia, Wilhelmina Talosă, Emilia Moșescu, Sofia Popovici, Maria Radovană, Ecaterina Popi, Ana Istvai, Rosa Câmpiană din Arad.

Emilia Popescu, Flore Albici, Ana Popovici, Ecaterina Popovici, Măriora Popovici, Măriora Crainic, Măriora Crainic junior, Sidonia Crainic, Elena Cefană, Florea Goldiș, Luisa Goldiș, Luisa Doboș, din Nadabă, Cristina Codreanu, Saveta Poliš, Ecaterina Codreanu, Etelca Mladin, Terentia Codreanu, din Șielău.

Elena Pap, Văteră Pap, Elena Boțoc, Maria Rozsa, Emilia Musca, Elena Popovici, Livia Dascală, Ileana Dascală din Comlăuș.

Sofia Burdană, Ileana Ciorogară, Silvia Balintă v. d. Iuliana Popă, Iuliana Balintă, din Sinitea.

Livia Budai, Maria Szölösi, din Zarand.

Petronela Cornea din Măcău.

Ana Novac, Livia Ciackă, Etelca Popa, Maria Stoiovic, Emilia Petrovici, Lucreția Barbă, Lucreția Bacurovici, Iuliana Tyriy, Elena Ardeleană, Dragana Tereteanu, Iuliana Ioză, Sofia Ciorogară, Danita Ciorogară, Cristina Zab, Iudita Mathés, Emilia Ciorogară, din Peșca.

Ecaterina Caracioni, Ecaterina Conopă, Ana Crăciună, din Pauliș.

Ecaterina Cimponeriu, Irina Popovici, din Miniș.

Iulia Monța, Emilia Grovescu, Ermina Ioanovici,

Ana Binchiei, Roza Moț, Ana Ștefă, din Cuvin.

Elisabeta Moga și Leonida Filip din Tornea.

Incuragiarea industriei în România.

Legea pentru incuragiarea industriei în România, care a fostă votată de ambele camere române și despre care s'a vorbit în Nr. 65 ală „Gaz. Trans.”, este următoarea:

Art. 1. Ori-cine voescă să înființeze în România ună așezămăntă industrială, cu ună capitală de celă puțin 50.000 lei și cerendă întrebunțarea a celă puțin 25 lucrători pe zi, se va bucura de foloșele legii de față.

În termen de 5 ani dela înființarea unei fabrici două treimi din lucrători trebuie să fie Români.

Art. 2. Spre a fi însă primită să se bucare de aceste foloșe, celă ce va voi să întreprindă o industrie ăreacă va trebui să justifice cătră ministrul de agricultură, comerț și domenii, că dispune de capitalul și lucrătorii ărecați mai sus și să dovedescă, prin planurile și ărtarea a mementelor fabricațiunii, ce voescă a întreprinde, că în adevăr va avă să înființeze o fabrică, în care va întrebunța 25 lucrători pe zi, în timpul de celă puțină cincă lună pe an. În ori-ce casă, industriile, ce voră voi să se bucare de foloșele legii de față, voră trebui să se servescă de mașini și de mijloce tehnice și mecanice

perfectionate, și să se fiă condu-e de omeni speciali. Când lucrătorii nu voră fi omeni speciali voră fi datoră să justifice, că dispune de omeni speciali, spre a le conduce întreprinderea industrială.

Art. 3. Așezămintele industriale, ce ăr răspunde la îndatoririle ărtate la articolele de mai sus, voră putea dobândi gratis și în deplină proprietate (întru cătră proprietarii aceloră așezăminte voră întruni condițiunile cerute de constituțiune, pentru a dobândi proprietăți rurale) său în posesiune, până la 90 ani, unul până la cincă hectare de pământ, exceptândă căderile de apă, pe ori-ce proprietate a statului, a comunelor său a domeniilor Coronei. Este bine înțeles, că pământuri pe proprietățile comunelor nu voră pute fi cedate decâtă în conformitate cu prescripțiunile legii comunale.

Nici o despăgubire nu se va cere de cătră stat, de comune său de domeniul Coronei, pentru așezarea mijlocelor de comunicațiune (șosea, drum de feră, tranvai, gâlp, etc.), menite a pune fabrica în legătură cu ună drum mare, cu o stațiune de cale ferată, cu ună riu său cu ună canală navigabilă.

Cererile pentru cesiună de pământ făcute conform acestui articol, voră fi definitivă rezolvate de cătră consiliul miniștrilor, până celă multă în trei luni dela data primirii lor.

Decă în termen de doi ani dela cesiunea unui teren, așezămăntul industrial, pentru care cesiunea s'a făcută, nu va fi înființat, terenul va redeveni de dreptă proprietate cesionarului.

Art. 4. Ori ce așezămăntă industrială în condițiunile ărtate la art. 1 și 2 de mai sus, se bucură de următoarele scutiri:

a) Este scutită, în timpul de 15 ani dela înființarea sa, de ori ce impozită directă cătră stat, județ sau comună;

b) Tote mașinile, precum și tote părțile de mașini și tote accesoriile lor, aduse din străinătate pentru trebuințele sale, suntă scutite de taxe vamale;

c) Materiile prime, ce ăr intra în fabricațiunile sale, suntă scutite de taxe vamale, întru cătră acele materii nu s'ar afla seu nu s'ar găsi în cantități îndestulătoare în țără.

Consiliul de miniștri, luândă avisul camerelor de comerț și de industrie, decide pentru fiecare casă și în termen de celă multă de nouă luni dela cerere, despre nealțarea său negăsirea în cantități îndestulătoare în țără a materiilor trebuințose fabricațiunii;

d) Transportul pe căile ferate ale fabricatorilor acestoră așezăminte industriale dela fabrică până la destinațiune, se voră face cu prețurile cele mai scădute, cari în nici ună casă nu voră trece de prețul de regie ală transportului, plus 20 la sută.

Taxele postale pentru transportul acestoră fabricate în interiorul țării, nu voră fi în nici ună casă superioare taxelor stabilite de unnea postală internațională, întru cătră expeditorii se voră conforma, pentru greutatea și volumul coletelor postale, convențiunilor acestei unni.

e) Totă astfel voră fi tractate și transporturile acestoră fabrici pentru materiile prime, mașinile și ori ce produse ăr intra în fabricatele lor.

f) Ori ce produse importate, cari nu voră avă similitudine în țără, voră primi ore care transformare industrială în țără și apoi se voră reexporta, voră dobândi în momentul reexportării restituirea taxelor vamale de import.

Art. 5. Pentru furniturile statului, județelor și comunelor, se voră preferi, în condițiuni egale, produsele fabricate în țără.

Art. 6. Stabiimentele industriale cari, la promulgarea legii de față, s'ar afla în condițiuni prevădute la art. 1 și 2, se voră bucura de beneficiile acestei legi.

Art. 7. Prin o legă specială se va acorda o subvențiune așezămăntului industrial, care va voi să înființeze o s-ală practică pentru formarea lucrătorilor în diferite fabricațiuni.

Art. 8. Spre îndeplinirea procedurii celoră prescise de legea de față, se va înființa pre lângă ministerul agriculturii, comerțului, industriei și domeniilor, o comisiune pentru incuragiarea industriei naționale, compusă din șapte membri.

șiată de durere pentru pierderea ce a suferit-o prin mărtea tatălă meu, dăr se părea că grija pentru noi o făcea să fiă și mai tristă. Mi-a rămasă pentru totdeauna întipărită în inimă fața ei palidă, cu ochii plini de lacrimi. Ea se ferea totuși a-și da pe față totă amărăciunea sufletului său. Voia să ne îmbărbăteze, deși ea singură ăr fi avută mai mare lipsă de îmbărbătare.

În sara Joiei mari, mama simți o adăncă bucură sufletescă, când ne vedă pe noi toți plecând cu atăta trageră de inimă la biserică; dăr cu tote acestea surorile mele când s'au reintorsă dela biserică au găsit-o și mai tristă decum au lăsat-o. Vădendă-le că vină singure, cea de întâiu întrebare ce li-a adresat-o a fostă, că: unde au lăsată copilul?

„Gorița a rămasă să vină cu Ionă” — răspuseră ele — „se pôte însă, că ei voră veni cevași mai târziu, căci Ionă imi spuse, că după biserică se va duce puțină la cumnatulă Manoilă”.

Cumnatulă Manoilă era ună bună prietenă ală casei noastre și cu locuința ne era celă mai de aproape vecin.

Mama rămasă mulțămită cu răspunsul primit și le invită după acăsta să ocupe locă la măsă și să cineză, căci era destul de târziu.

Surorile mele se și așezară la măsă, dăr vădendă pe mama așa de tristă, nu le venea să mănă și steteau

făcute și nemișcate. Mama cufundată în gânduri nu le obseră. Fața ei apără și mai palidă la flacăra din ce în ce mai slabă a feștelă din opăitulă de pe colțulă cup-torului.

Femeile adăncite în gânduri tresăriră deodată și se cutremurară. Ună strigătă dela ferestră le făcu se înmărmureze.

„Domnă!”, strigă o voce femeiescă de afară.

Mama și surorile mele săriră dreptă în picioare.

„Cine-i?” întrebă, după o paușă, mama cu glas tremurător și galbenă ca cera.

„Domnă!”, strigă încă odată străina de afară c'ună tonă și mai desperat.

În clipita următoare cu-o isbitură se deschise ușa dreptă în latură, și femeia de afară cădă leșinată peste prag, cu fața la pământ.

Femeile stăteau incremenite de spaimă în mijlocul odaiei și nici una din ele nu avea curajul să sară străinei în ajutor.

În momentul acesta nisele pași repeși urcară treptele pridvorului. Era frate meu Ionă, care așindă desperatulă strigătă dela ferestră, grăbi repede să vină în ajutor. Vădendă se între în tindă se împedecă de trupul femeii, ce zăcea răsturnată pe prag, și cădă. Se ridică însă de grabă și ridicând și pe străina dela pă-

Art. 9. Fiăcare cerere din partea vre-unui indus trialu, va fi cercetată de către comisiunea specială. Ministrul agriculturii, comerțului, industriei și domeniilor, după-ce va fi luat avisul comisiunii, va cere încuviințarea consiliului de ministri.

Mulțamita publică.

Pe câmpul pedagogic este pe deplin argumentat, că între factorii cei mai puternici ai culturii este biserica și școala. Aceste, cu puteri unite îl înzestreză pe om cu acele virtuți științe și calități, cu acele arme, cari îi sunt de neapărată necesitate în viața socială și pentru de a fi vrednic de numele, ce-lu poartă. Numai atunci putem pregăti în școală cetățeni buni și vrednici, decât cei, ce sunt chemați a crește și a învăța, își dau mâna și luca din răspuțeri pentru progres, nu din lățăria și interes, ci numai din dragoste avându conștiința chemării lor adevărate.

În urma unei hotărâri a măritului Consistoriu din luna lui Octomvrie 1886 fu Cuvioșia sa părintele Popșoră Alexandru numit catechet la școlile populare din Suceava. Acest domn, care este așadără chemat a deșepta în inimile copișilor sēmțul de religiozitate și moralitate, nu numai că își împlinește c'unu zel deosebit datoria sa intru tôte, ci și afară de școlă nisuesce între marginile posibilității a sta învățătorilor intru ajutor. La diferite ocașuni, venind d lui cu cetățenii în atinge e se adresează către aceștia cu învățături caldu ruse, le deslășură în modu practic folosul celu mare al unei școle populare și îi animază cu cuvinte blânde pentru ași da copilașii la școlă. Și'n adevăr! unu cuvânt ad rem și scriu face tôte mult. Observu de unu timp în oșe, că sēmțea sa n'a căcutu pe unu pământu rău.

Causa frecventării neregulate școlară de către copiii mai alesu din ocolul II școlară al Sucevei lțicani-vechi este miseria materială a părinților. Și pentru aceștia se gândi părintele catechetu întreprindend în lunele antecedente o colectă în scopul sprijinirii învățăcelor sērmanî dela școlă poporală din lțicani-vechi.

Iubitorii și sprijinitorii de progres și de cultură, cari au contribuit la această colectă sunt următorii: Domni Stelanu Bulgariu 10 fl., Isidoru Paiucă 5 fl., Ionu Făgărășu 25 cr., Grigori Vasilovici 25 cr., Ionu Catrici 2 fl., Haralampi Rechinu 50 cr., Mham Ursachi 20 cr., Mihaiu Imitchi 2 fl., Ionu Buleandru 1 fl., Ionu alu Preotesi 1 fl., Ionu Paronici 50 cr., Vasili Socolov 25 cr., Ionu Șandru 30 cr., Dimitrie Drimbeiu 1 fl., Dimitrie Sobinuc 30 cr., Dimitri Matasariu 1 fl., Georgi Cumpăta 1 fl., Neumann Barber 1 fl., Nicula Tihulea 50 cr., Epifani Popoviciu 1 fl., Constantinu Turtozeanu 1 fl., Ierodionu Chifană, Ieromonach 1 fl., Pancratu Sidoroviciu, Ierodionu 1 fl., Toma Plopanu 1 fl., Varnava Lobojevski Ieromonach 1 fl. — D-nele: Elisaveta Shönbach 5 fl., Maria Cercavshi 1 fl. și d-lu Slunicki 10 cr.

Suma totală 41 fl. 15 cr. Cu acești bani se voru cumpăra copiloru sērmanî cu ocașunea sf. Pașei vestiminte și cărți.

Subsemnatul conducătoru provisoru alu școlii de aici își împlinește numai o datoriă sfântă decă își ia libertatea a aduce mai înteu părintelui Alexandru Popșoră pentru sacrificiul manifestat prin colecta acesta și apoi mărinoșilor donuți și dōmne profunda sa mulțamire. Subarbiul Sucevei.

lțicani-vechi, în Martie 1887.

Georgie Avramu, învățătoru.

Convocare.

Fiind subscrise și asigurate acțiunile esmise pentru compunerea capitalului socialu la institutul de credit și economii „Silvania“, dd. acționari prin acesta se convocă la adunarea generală constituantă, ce se va ține în 19 Aprilie la 10 ore a. m. în Șimleul-Silvaniei.

În această adunare generală constituantă se va pertracta și se va delibera asupra următoarelor obiecte:

1. Raportul fundatorilor. 2. Constatarea, că capitalul socialu e deplinu ascurat prin subscrieri și

mētū, mama și surorile mele scōseră dintr'odată unu strigăt de mirare.

Era tinera Sevastă, servitōrea nōstră.

Nu se putea sci prin ce întâmplare nenorocōsă ajunsese ea în această situație desperată, dēr din fața e se vedea că este foarte spăriată. Glasul îi amuțise, puterile o părăsiră și sbocotirile rar și puternice ale inimei mărturiseau ceea ce se petrecea în interiorul ei.

Surorile mele îi trecară tēmples capului și o stropiră cu apă și oțet în față până ce în fine le succese a redeștepta sēmțirile nefericitei Sevaste.

Catū ce începū sē se uite prin prejurū Sevasta, mama și surorile mele erau nedumerite a sci ce a pătītū.

„Sevastă! — îi diceau ele cu nerăbdare — „Sevastă, grăbesce și ne spune, ce e? ce ți-s'a întâmplatū?”

„Am... am... am audītū“, dīse în fine fata cu o voce intreruptă de respirațiunea-i rară, „am audītū glasul domnului Părinte eșindū din adēnculū mormētului... grăbiți și-i ajutați, căci elū nu este mortū“.

„Ce spui? Ce spui Sevastă?... Nu se pōte! Dumneșeulū meu! Nu se pōte... Sevastă spune, ce ai audītū? Unde ai audītū?“ — întrebau femeile din casă pētrunse de infiorare.

„Am audītū unu rēsunețu îngrozitorū în părțile sântirimului de cătră altarulū bisericeii și nu mē indoescū, că acesta a fostū glasulū Domnului Părinte. I-am cu-

prin plătirile proveșute în „prospectū.“ 3. Statorirea statutelorū institutului. 4. Decidere în privința înființării institutului. 5. Raportulū fundatorilorū despre alegerea primei direcțiunii. 6. Alegerea consiliului de revisiune (comitetului de supraveghiare). 7. Dispunere asupra responsabilității fundatorilorū 8. Alegerea unei comisiuni pentru autentizarea procesului verbalū.

Domni acționari, cari voescū se participe ia această adunare, sunt rugați ca în ziua adunării dela 7—10 ore a. m., prezentându-se în localitatea școlii gr. cat. române din Șimleu, sē-și redice certificatele de îndreptățire la consultările ce vorū urma.

Șimleul-Silvaniei, la 17 Martie 1887.

Alimpiu Barboloviciu,
Vicariulū Silvaniei și președinte.

Andrei Cosma,
direc. executivū.

Ultime sciri.

Parisū, 5 Aprilie. — Diarulū „Morning Post“ de ađi-diminēta dīce că guvernulū rusu aștēptă cu nerăbdare formațiunea eventuală a unui cabinetū românū anti austriacū, căci călătoria Regelui Carolū la Berlinū și la Viena a provocatū nemulțumiri la Petersburgū, unde se crede la posibilitatea unei confederațiunii balcanice.

Berlinū, 4 Aprilie. — „Gazeta Germaniei de Nord“ publică unu articolū foarte aspru în contra generalului Boulanger și blamēză sistemulū de spionagiū organizatū în Franța de către dēnsulū. Fōia oficiōsă germană constată conchiđendū că organele celorlaltī ministrii francesi represintă dorința seriōsă d'a se mântinē pacea între Franța și Germania.

Petersburgū, 4 Aprilie. — Ancheta făcută după atentatū a demonstratū că nihilistii corespondeau cu amicii lorū din afară prin mare cu ajutorulū corăbiilorū englese. Unu controlū mai severū a fostū ordonatū.

Viena, 4 Aprilie. — Negociările pentru convențiunea de comerț austro-română suntū conduse cu o mare precauțiune. Convențiunea veterinară ce a fostū propusă de România conține orecare derogăționi la unele articole din legea austriacă asupra pestei bovine. Din acestū motivū ambele părți au cerutū noue instrucțiuni.

Bucureșci, 5 Aprilie. — Starea sănătății d-lui Mantov merge spre bine. Până acun nu i s'a scosū încă glonțulū, care la începutū inspira o mare temere; și opiniunea d-lui dr. Severeanu, în îngrijirea căruia se află pacientulū, este că glonțulū se află într'o regiune a corpului unde nu pōte presenta nici o gravitate.

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a „Gaz. Trans.“)

MEHADIA, 5 Aprilie — Impērătesa-regina Elisabeta a sositū aici în cea mai bună voiă.

ROMA, 5 Aprilie — Fōia oficială publică noulū cabinetū, care a depusū erī jurāmētulū. Camera se va redeschide în 18 Aprilie a. c.

SOFIA, 5 Aprilie — Faimele privitōre la proclamarea prințului Alexandru ca Rege alū amēndurorū Bulgariii se desmintū în modū categoricū.

VIENA, 5 Aprilie — Stoilow a avutū o convorbire cu ambasadorulū sērbescū privitōre la regularea definitivă a cestiunei Bregovo.

noscutū versulū și numai din mormētulū lui a pututū veni, căci sa cutremuratū biserica de răcnetulū sēu fiorosū. Grăbiți pentru Dumneșe, grăbiți și-lū scōteți din mormētulū!“

Cuvintele strănie și necredibile ale tinerei servitōre deșteptară momentanū îngrijirea, încărunțitei mele mame, care de mare spaimă și emoțiune uitase unu momentū, că fiulū ei celū mai micū nu s'a reîntorsū acasă.

Prin inima ei trecură fiorī reci.

„Ione! Ione! — strigă ea ca o desperată, cu mânilē inleștate pe peptū — „Ione, pentru Dumneșe, unde e copilulū?“

„Vai de mine! Dumneșeulū meu! Vai de mine!“ — țipară surorile deodată. — „Gorița va fi rēmasū în biserică. Ione dragă! Ione grăbesce!“

„Nu vē temeți! Nu-i nici o primejdiă,“ — rēsponse elū și abia roși cuvintele și și sārise deja treptele dela pridvorū.

Elū merse mai înteu la cumnatulū Manoilă, care tocmai se culcase. Ii spuse ce s'a petrecutū. Manoilă se îmbracă iute și și încarcă pușca. Apoi porniră amēndoi cu pași grabnicī spre biserică.

(Va urma).

DIVERSE.

Cearta pentru pielea cārnatului. — Unu procesū interesantū, care preocupă de luni întregi cu tōtă seriozitatea diregțoriile din München, se sēvērși în țilele din urmă prin o sentință judecătōrescă Solomonică înainte tribunalului corecționalu din München. Nu se trata de ceva mai neînsemnatū, decâtū despre cestiunea: „Este pielea cārnatului unu mijlocū de hrană sēu numai o învilitōre?“ Doi vēndțori de mațe de cārnatū din München, deōrece întrebunțaseră sare ce se dă la vite, denaturată, pentru conservarea mārfei lorū, erau piriți că s'au sustrasū dela darea de sare. Acusatorii susținēu că pielea cārnatului ar fi unu alimentū, tribunalulū hotărī, că nu este unu alimentū și chiar avocatulū statului țī-sea, că numai omeni neculți mănacă cārnatulū cu piele cu tot, pe care numai unu stomacū de porcū o pōte suporta. Urmă apoi achitarea celor doi acusați. Curtea de apelū cercetă lucrulū mai de aproape și decise că pielea cārnatului nu e unu alimentū prea deliciosū, dēr totuși este unu obiectū de gustare plăcutū, căci se găsescū omeni cari o mănacă. În urma acesta s'au reînturnatū actele procesuale la tribunalū, care plecându-se vederilorū mai luminate ale instanței superiōre și schimbându și părerea ce-o avusese până acuma, puse pielea cārnatului într'o categoriă cu alimentele. Astlelū dovedindu-se, că nu a esistatū intențiune rea, cei doi vēndțori de mațe tură condamnēți numai la o amendă de câte 27 mārci, precum și la purtarea însemnateiorū spese ale procesului.

Ciobanii și draculū. — Se comunică din Timișōra cu data de 23 Martie: Unu casū tragi-comicū, căruia din nenorocire îi cădū jertfă și viața unui omū, se întâmplă țilele acesteia în comuna Perlasū, nu departe de Becichereculū mare, în comitatulū Torontalului. Noptea pe la orele 10 nāvāli unu păstorū românū cu fața îngălbinită în casa comunālă, rugandū în genunchi pe servitorulū comunālū, care era de pază, și pe notarū, care se deșteptase, a grăbi catū se pōte de iute pe câmpia indicată de elū, pentru a scāpa pe tovarășulū sēu, care păzește acolo dimpreună cu elū oile, din ghiarele dracului. După ce se asigurară că nu au de a face c'unu nebunū, lāsară a li se povesti de spăriatulū ciobanū următorulū faptū: Frigulū și întunereculū nopții îndemnă pe cei doi ciobani a aprinde unu focū mare în apropierea turmelorū. Fumandū din pipă, se aședară ambii ciobani în apropierea focului, pentru a se încălzi și a petrece nōptea. Cine pōte descrie spaima lorū, când apărū fără de veste între ei o făptură părăsă și îmbrăcată în haine roșii ca sāngele, încrucisându-și piciorile întocmai ca cei doi păstori și începēndū a-și petrece cu ei prin felū de felū de schimonositurī.

Ciobanii incremeniți de frică, își făcură cruce de trei ori și deōrece asta nu folosi o luară la fugă. În apropiere păștea măgarulū unuia dintre ciobani, ambii ilū încālecară, dēr abia începū măgărășulū a alerga, când cădū la pământū păstorulū, care ședea îndērēptū, scōțēndū unu îngrozitorū țipetū. Făptura cea cu hainele roșii ca sāngele și cu căutătura sēlbatică îi urmărise pe ciobani și se puse călare ca a treia pe măgarū. Deōrece însē n'aveau locū căteși trei și făptura, care ședea îndērēptū — păstori credeau că e necuratulū — se ținea strinsū de vecinulū sēu, se întâmplă că păstorulū pe care îlū îmbrățisase dimpreună cu presupusulū necuratū cădūră de pe măgarū, pe când goneau în ruptulū capului. Celălaltū călari în fuga mare până la casa comunālă din Perlasū, pentru a comunica acolo îngrozitōrea întâmplare. În urma acestei istorisiri și rugămintē a sērmanului păstorū se duseră mai mulți păđitori afară pe câmpū la loculū îngrozitorū, unde se esplică casulū tragi-comicū. Unei trupe căiētōre de acrobați cari se producea în Perlasū îi scāpase maimuța îmbrăcată în haine roșii ca foculū. Întēmplarea aduse pe acesta în câmpū în apropierea focului celor doi păstori superșțioși. Când ajunseră păstori lāngă focū, ședea maimuța în apropiere și se încăldea. Vreo cățiva pași mai departe se găsi corpulū celui de alū doilea păstorū, ce căduse de pe măgarū. Acesta era mortū și tōte încercările de reînviare rēmaseră fără de succesū. — Si non e vero eben trovato!

Bonifel a iertatū. — Din Parisū se povestesc o mică istoriă, care apare ca unu idilū în mijloculū opiniei publice francesē încă foarte agitată de ideia revanșei: În 20 l. c. veni unu țeranū, cu numele Bonifel, la ambasada germană din Parisū și dīse cătră servitorū, că ar ave ceva de predatū domnului ambasadorū pentru Impēratalū germanū. Bētrānulū fū primitū și dete cu unu complimentū stāngaciū ambasadorulū unu plicū mare dīcēndū, că acesta conține darulū sēu de ziua naserii pentru bētrānulū monarchū. Chiar unu diplomatū pōte sē se arate în asemenea momente curiosū ambasadorulū dīse decī cătră țeranū: „Scumpe amicos, decă trebuie sē iau asupra'mi grija acestui plicū, atunci sē 'mī spuneți, ce conține pliculū“. Bonifel se ridică cu mândriă și dīse: De ce nu, nu este secretū, am trimisū bētrānulū domnitorū iertarea mea pentru rēsboiulū din 1870, la serbătōrea sa“.

Editorū: Iacobū Muresianu.

Redactorū responsabilū Dr. Aurel Muresianu

Cursul la bursa de Viena

din 4 Aprilie st. n. 1887

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like Rentă de aură 5%, Bonuri rurale ungare, etc.

Bursa de Bucuresti.

Cota oficială dela 21 Martie st. v. 1887.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like Renta română (5%), Credit fonc. rural (7%), etc.

Cursul pieței Brașov

din 5 Aprilie st. n. 1887

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like Bancnote romanesce, Argint românesc, etc.

ABONAMENTE

la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face cu începerea dale 1 și 15 ale fiecărei luni, mai ușor prin mandate postale.

Adresele ne rugăm a ni se trimite exact arătându-se și posta ultimă.

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Table with 2 columns: Duration and price. Includes entries like pe trei luni 3 fl., pe șase luni 6 fl., pe un an 12 fl.

Pentru România și străinătate:

Table with 2 columns: Duration and price. Includes entries like pe trei luni 10 franci, pe șase luni 20, pe un an 40.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

TARIFA

anunțurilor și inserțiunilor.

Anunțuri în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.

Pentru inserțiuni și reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repetiri se acordă următoarele rabate:

Table with 2 columns: Duration and discount rate. Includes entries like Pentru repetiri de 3-4 ori 10%, 5-8 ,, 15%, etc.

Dela 20 de repetiri în sus 50%.

Pentru anunțuri ce se publică pe mai multe luni se fac în-voir și reduceri și peste cele însemnate mai sus.

Mersul trenurilor

Valabilu dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table with multiple columns and rows showing train schedules for various routes like Predeal-Budapesta, Teiuș-Arad-Budapesta, and Simeria (Piski) Petroșeni.

Nota: Orele de noapte sunt cele dintr linile grăsc.